

Myndigheten som räknar Sverige

Berättelse

Hur många människor bor i Sverige just nu? Hur mycket har maten blivit dyrare det senaste året? Många har en känsla av svaret, men en känsla kan vara fel. I Sverige finns det därför en myndighet som tar fram pålitliga siffror om landet. Den heter SCB, vilket är en förkortning för Statistiska centralbyrån.

SCB:s uppgift är att ansvara för Sveriges officiella statistik. Statistik betyder siffror som beskriver hur något ser ut i samhället. SCB samlar in uppgifter och räknar, och tar sedan fram statistik om till exempel befolkningen, om priser och inflation, om arbete och arbetslöshet och om ekonomin i stort. När en siffra kommer från den officiella statistiken är den kontrollerad, och därför kan man lita på den.

Sverige har en lång tradition av att räkna sin befolkning. Redan år 1749 började man med det stora arbete som kallades Tabellverket, och det räknas som en av världens äldsta sammanhängande befolkningsstatistik. Själva myndigheten SCB grundades senare, år 1858, och ersatte då en äldre verksamhet. I dag har SCB kontor på två orter: i Solna nära Stockholm och i Örebro.

SCB gör inte allt arbete ensamt. I Sverige finns ett helt system för officiell statistik, där omkring tjugo olika myndigheter ansvarar för siffror inom sina egna områden. SCB samordnar det systemet, så att statistiken håller hög kvalitet. SCB tar också fram statistik som rör demokrati, till exempel hur stor andel av väljarna som röstar i ett val. Här är det dock viktigt att skilja på saker: det är en annan myndighet, Valmyndigheten, som genomför valen och räknar rösterna. SCB tar fram statistik om väljarna, men räknar alltså inte själva valresultatet.

Det fina med SCB är att alla får ta del av siffrorna. På webbplatsen scb.se kan vem som helst söka och läsa officiell statistik helt gratis. Det är värdefullt, för ibland sprids påståenden och stereotyper om Sverige som inte stämmer. Då kan man själv slå upp fakta i stället för att gissa. Verifierbara siffror är nästan alltid en bättre grund än en lös gissning.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
myndighet	ett offentligt organ som staten har för en viktig uppgift
officiell	som kommer från staten och gäller på riktigt
statistik	siffror som beskriver hur något ser ut i samhället
ansvara för	ha ansvar för; sköta och stå för något
inflation	när priserna i ett land stiger över tid
arbetslöshet	när människor saknar arbete
samordna	få olika delar att fungera bra tillsammans

ORD	FÖRKLARING
väljare	en person som har rätt att rösta i ett val
verifierbar	som går att kontrollera och bekräfta
stereotyp	en förenklad och ofta orättvis bild av en grupp

Läsförståelsefrågor

1. Vad är SCB:s viktigaste uppgift?
 1. Att sälja kaffe och bullar till myndigheter.
 2. Att ansvara för Sveriges officiella statistik.
 3. Att bestämma vilka lagar Sverige ska ha.
2. Varför kan man lita på en siffra från den officiella statistiken?
 1. För att den alltid är hög.
 2. För att den är insamlad och kontrollerad av en myndighet.
 3. För att den är hemlig.
3. Vad säger texten om skillnaden mellan SCB och Valmyndigheten?
 1. SCB räknar rösterna i valet.
 2. Valmyndigheten genomför valen och räknar rösterna, medan SCB gör statistik om väljarna.
 3. De är samma myndighet med två namn.
4. Var kan man läsa SCB:s statistik?
 1. Bara i en bok på biblioteket.
 2. Gratis på webbplatsen scb.se.
 3. Man måste skriva ett brev och vänta i flera veckor.
5. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Arbetet med att räkna befolkningen (Tabellverket) började år 1749.
 2. SCB har kontor i Solna och i Örebro.
 3. SCB är världens största myndighet.
6. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. SCB är den enda myndighet i Sverige som gör statistik.
 2. Man måste betala för att läsa officiell statistik på scb.se.
 3. SCB tar bland annat fram statistik om priser och arbetslöshet.
7. Texten säger att fakta är en bättre grund än en gissning. Förklara med egna ord varför det kan vara så.
8. Varför är det enligt texten viktigt att skilja på SCB och Valmyndigheten? Svara med stöd i texten.

Diskussionsfrågor

- Vilken sorts statistik om Sverige skulle vara mest användbar för dig som är ny i landet? Varför?
- Texten varnar för stereotyper om Sverige. Har du hört något om Sverige som du senare märkte inte stämde? Berätta.

- Finns det en myndighet som SCB i ditt land? Litar människor på dess siffror? Varför eller varför inte?
- **Skriv (5 meningar):** Tänk dig att en vän påstår något om Sverige som du inte är säker på stämmer. Beskriv hur du skulle kunna ta reda på om det är sant, och varför det är bättre än att bara gissa.